

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 7 februari 1893, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående stadgande af straffpåföljd för lättsinnigt ingående af ansvarsförbindelser.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 139, anmärker herr *Anders Larsson* såsom en betänkelig brist i gällande strafflagstiftning, att ansvar för uppenbar vårdslöshet i affärer medelst vingleri i vaxelrörelse eller lättsinnigt ingående af ansvarsförbindelser drabbar allenast konkursgäldenär och icke hvarje annan person, som låter ett vårdslösande af lika grof beskaffenhet komma sig till last. Här af blefve nemligen en följd, att endast en sådan gäldenär, genom hvars försättande i konkurs fordringsegarne trodde sig icke behöfva äfventyra, att ej tillgångarne skulle förslå åtminstone till konkurskostnadernas betäckande, kunde träffas af lagens arm, hvilken deremot icke nådde den, som till den grad vårdslösat sin ekonomiska ställning, att hans fordringsegare af farhågor att drabbas af än större förluster förmåddes att icke påyrka hans försättande i konkurs. Tydligt vore att med den ringa tillgång på realsäkerhet, som i allmänhet förefunnes, borgenssystemet måste anlitas, men det syntes, snart sagdt, hafva blifvit ett samhällsodt att lättsinnigt »skrifva på» utan ringaste tanke på eller förmåga att fullgöra sitt åtagande. För dylikt lättsinne borde emellertid af lagstiftningen sättas en gräns.

De flesta konkursstater visade, med hvilken tanklöshet borgen inginges, ty siffrorna för »ingången borgen» och »osäkra fordringar» vore ofta de

största bland dem, som figurerade i konkursstaterna; likaså vore det sällsynt, att det inträffade en konkurs, som ej droge flera med sig.

En icke ringa fara för det allmänna förtroendet låge äfven deruti, att, äfven om man kunde göra sig underrättad om en persons egen affärsställning, man dock ytterst sällan vunne insigt om hans ingångna borgensförbindelser, hvilka mången gång uppginge till för både gäldenären och fordringsegaren ruinerande belopp.

På hufvudsakligen dessa skäl och i förhoppning att ett antagande af hans förslag komme att hos en hvar inskräpa nödvändigheten af att icke lättsinnigt åtaga sig förpligtelser, dem man saknade förmåga att infria, på samma gång derigenom bereddes ett värn för den svage och lättledde, föreslår motionären,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af nu gällande strafflag, att straffbestämmelser må deri inflyta för den, som lättsinnigt för annans gäld ikläder sig ansvarsförbindelser, som icke stå i rimligt förhållande till hans betalningsförmåga.

Med erkännande af det välmentas syfte, som uppbär motionärens framställning, ser sig utskottet emellertid förhindradt att förorda bifall till densamma. I sina sträfvanden att stäffa de missbruk, som, beklagligt nog, allt för ofta vidlåda användningen af borgenssystemet i vårt land, får nemligen lagstiftaren noga tillse, att den icke öfverskrider den gräns, som måste finnas för det allmännas ingripande i den enskildes görande och låtande, och att de bestämmelser, den meddelar, äro praktiskt utförbara. Med rätta låter, enligt utskottets åsigt, vårt lands lagstiftning i förevarande fall ansvar inträda allenast för konkursgäldenär. Först sedan konkurs inträdt och en gäldenärs affärsställning och transaktioner blifvit i sin helhet blottade, kan nemligen fullt tillförlitligt bedömas, huruvida gäldenären förfarit med sådan grad af vårdslöshet, att han därför förskyllt straff, och enligt utskottets förmenande vore det förhastadt att medelst ett lagbud möjliggöra anställandet mot en gäldenär af ansvarstalan på dylik grund redan vid en tidigare tidpunkt, t. ex. då gäldenär i följd måhända af allenast tillfälliga ekonomiska svårigheter icke kunnat genast gälda ett hos honom utsökt fordringsbelopp,

för hvilket han iklädt sig löftesmannans ansvar. Det torde jemväl vara obehöfligt att påpeka, hurusom ett förslag sådant som motionärens i tillämpningen lätt nog kunde föranleda till betänkliga öfvergrepp från mindre samvetsömma fordringsewares sida.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, föranlättes utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 februari 1893.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.